

www.siaure.lt

2015 m. lapkričio 24 d., antradienis

Ar kryžiažodžiai – proto mankšta?

5-9 psl.

„Yra 7 namai, kiekviename gyvena 7 katės. Kiekviena katė suėda 7 peles, kurių kiekviena suėda 7 rugių varpas. Kiekvienoje varpoje yra 7 sėklos. Kiek iš viso yra objektų?“ (Atsakymas - 19607). Tai seniausias pasaulyje galvosūkis. XX a. galvosūkių kūdikis – kryžiažodis. Kryžiažodžiai yra laikomi populiariausiais ir labiausiai paplitusiais galvosūkiškais. Jie reikalauja ne tik didelių laiko sąnaudų, bet ir ne ką mažesnių protinių gebėjimų. Bemaž kas trečioje šeimoje bent vienas šeimos narys užsiima jų sprendimu.

Kas žino, kiek kryžiažodžių aistruolių yra mūsų rajone. 2015 m. vasario 28 d. Birzuose vykusiam respublikiniame kryžiažodžių sprendimo turnyre, kurį organizavo žurnalų „oho“ redakcija ir vabalninkietis Deivydas Abramavičius, beveik pusė iš susirinkusiųjų 35 dalyvių buvo biržiečiai. Tąkart prizinių vietų nė vienas nelaimėjo. Tikriausiai koją pakišo dalyvavi-

Prieš turnyrą linksmi nusiteikę broliai Nemunėlio Radviliškio gyventojas Imantas ir biržietis Vidas Pavinkšniai.

Ar kryžiažodžiai – proto mankšta?

mo tokiuose turnyruose patirties stygius. Geriausių rezultatų iš mūsiškių dalyvių pasiekė biržiečiai J. Greviškienė, V. Pavinkšnis, gajūniškis A. Šlegeris ir kt.

Po šio turnyro biržiečiai susibūrė į neformalų būrelį ir organizuotai vyko į turnyrus, juose aktyviai dalyvavo. Plungėje iš mūsiškių sėkmingiausia buvo biržietė J. Greviškienė, o štai Klaipėdoje vabalninkietis D. Abramavičius buvo apdovanotas I vietos laimėtojo taure. Tai įkvėpė bendraminčius dalyvauti tokiose išvykose ne dėl sportinio azarto. Jis nėra svarbiausias stimulus. Įdomu susitikti ir bendrauti su įvairių specialybių žmonėmis, kurie yra sukaupe daug žinių, jas nuolat papildė, bet yra tylūs, kuklūs, nesipuikuojantys – įdomios asmenybės, eruditai.

Grįždami iš pamario turnyro biržiečiai proto mankštos mėgė-

Biržiečių komanda su respublikinio kryžiažodžių sprendimo turnyro organizatorėmis Kretingos pedagogų švietimo centro direktore A. Mazeliauskiene ir metodininke A. Jedenkiene.

jai susikūrė šūkį: „Oho unt ratų!“ Jame – redakcijos, turnyrų rėmėjos ir skatintojos, pavadinimas ir biržietiška išreikštas keliavimo būdas – visada su I. Pavinkšnio automobiliu. Į kokį Lietuvos kampelį bevažiuotum - Imanto „žirgelis“ visada lauks.

Lapkričio 14 d. šeši biržiečiai entuziastai dalyvavo „oho“ šeimų kryžiažodžių sprendimo turnyre Kretingoje. Šiame mieste tokio pobūdžio renginys vyko ketvirtą kartą. Kretingos turnyrai visada gerai organizuoti, vyrauja šilta atmo-

fera, juos remia ir skatina rajono institucijos, kiekvienas dalyvis yra pastebimas, įvertinamas. Pelnytai organizatoriai – Pedagogų švietimo centro darbuotojai ir rajono kultūros centro atstovai - pasidžiaugė „oho“ redakcijos atsiųsta padėka už sklandų, jau rajono tradicija tapusį organizacinį darbą.

Šįkart buvo nustatyta išankstinė sąlyga: kryžiažodžių paketą turėjo spręsti ne vienas dalyvis kaip visada, o du, geriau – šeimos nariai, giminės ar juos palaikantys.

Nukelta į 9 psl. ➤

Ar kryžiažodžiai – proto mankšta?

← Atkelta iš 5 psl.

Turnyrui vadovavo Aurelija Jedenkienė. 44 dalyvius iš 9 rajonų ir miestų sveikino Kretingos švietimo centro direktorė Adelė Mazeliauskienė. Ji sakė: „Manau, kad atvyksta didžiausi šviesuoliai, kurie nuolat skleidžia savo šviesą.“ Taip pat pažymėjo, kad rajono politikai ir vadovai supranta gražaus ir prasmingo laisvalaikio užsiėmimo – kryžiažodžių sprendimo – reikšmę, kad palaiko renginio organizatorių idėjas, jas padeda įgyvendinti konkrečiais veiksmais. Rajono valdžiai atstovavusi mero pavaduotoja Danutė Skruibienė pastebėjo, kad į turnyrą atvyko atstovų iš visų etnografinių regionų, o tai labai simboliška, nes šie metai paskelbti būtent Etnografinių regionų metais, kad tarp daugumos pagyvenusių dalyvių yra ir jaunimo. Kalbėtoja sakė, kad sprenddami kryžiažodžius žmonės įgyja žinių, išminties, sveikai protauja, ugdo kūrybingumą ir kad tai vertybės, kurios gražina kraštą.

Buvo pateiktos 24 užduotys: skandinaviškojo tipo (Lietuvoje vadinami panoraminiais) ir kt. kryžiažodžiai, japoniški skaičių galvosūkių sudoku, žodžių ir skaičių išbraukimai ir kt., įvertinti 139 balais. Per paskirtą laiką (2 val.) daugiausiai taškų (127) surinko biržiečių komandos nariai – vabalninkiečių D. Abramavičiaus ir A. Garbauskio tandemas. Jie apdovanoti „oho“ redakcijos I vietos laimėtojo taure. Kitas dvi prizines vietas užėmė Šiaulių ir Kauno r. atstovai. Gana gerai iš mūsiškių pasirodė broliai Vidas ir Imantas Pavinkšniai, aplenkę ankstesnių turnyrų kai kuriuos favoritus ir užtikrintai įsitvirtinę penktoje vietoje.

Turnyro nugalėtojus ir visus dalyvius sveikino Pedagogų švietimo centro metodininkė Aurelija Jedenkienė, ji konstatavo, kad lau-

Turnyro organizatorė A. Jedenkienė su prizininiais: kairėje - I vietos laimėtojai vabalninkiečiai D. Abramavičius ir A. Garbauskas.

rus skynė atvykusieji iš kitų rajonų, sakė, kad svarbiausia yra ne laimėti, o dalyvauti, pabūti kartu. Bendrystės jausmą stiprino didžiulis specialiai „oho“ konkursui keptas tortas, kurį dovanojo Seimo narė Jolita Vaickienė.

Grįždami namo mūsų kryžiažodžių sprendėjai tarėsi apie keitinimus savo mieste organizuoti respublikinį kryžiažodžių sprendimo turnyrą, aptarė veiksmų etapus, išreiškė viltį, kad sulauks pritarimo ir palaikymo iš įvairių organizacijų suteikiant patalpas, aprūpinant kanceliarinėmis reikmėmis ar sušildant puodeliu arbatos, kad į jų būrį įsijungs daugiau miesto ir rajono gyventojų. Tai ne tik veiklos agitacija, bet ir skatinimas sveikiau, aktyviau gyventi. Mat, mokslininkai nustatė, kad galvosūkių,

iš jų ir kryžiažodžių, sprendimas gerai pramankština smegenis, lavinanti atmintį, yra puiki Alzheimerio ligos prevencija.

Taigi kryžiažodžių sprendimas yra smagus ir labai naudingas užsiėmimas, kada nesvarbu nei sprendžiančiojo amžius, nei fizinės galiybės, nereikia specialios įrangos ar patalpos, pagaliau „nebesergama“ jaunatvišku laimėjimo azartu, o mėgaujamas kad ir nedideliais žinių ir bendraminčių atradimais.

Kryžiažodžių aistrauliui būti naudinga pirmiausia sau. Filosofine prasme. Suprantama, reikalingi pinigėliai kelionei, kartais – turnyro dalyvio mokesčiui, kitoms reikmėms. Bet argi tai neįveikiama labai siekiant tikslo – prasmingo laiko užimtumo, savęs tobulinimo?

Vlada Balbierienė